

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง ประดูทางขึ้นลงและประดูเงินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามที่ได้ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประดูทางขึ้นลงและประดูเงินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมไว้แล้ว นั้น

โดยที่ปัจจุบันประกาศดังกล่าวได้วางข้อกำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารทุกประเภท การขนส่งที่บันประดูทางขึ้นลงใช้กลไกควบคุมการปิดเปิดอัตโนมัติ ต้องมีระบบการทำงานที่ควบคุมการปิดเปิดได้อย่างปลอดภัย แต่เมื่อพิจารณาจากสถิติอุบัติเหตุที่เกิดจากบันประดูขึ้นลงปรากฏว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเกือบทุกกรณีมักเกิดกับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทาง เฉพาะกรณีการขนส่งภายในเขตเมืองเท่านั้น ประกอบกับปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะชะลอตัว และราคาน้ำมันเชื้อเพลิงได้ปรับตัวสูงขึ้นมาโดยตลอด ดังนั้น เพื่อให้ข้อกำหนดดังกล่าวมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในการใช้งานของรถแต่ละประเภท สามารถปฏิบัติได้ และเกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างแท้จริง ตลอดจนเพื่อให้เป็นภาระหรือสร้างต้นทุนการขนส่งให้แก่ผู้ประกอบการขนส่งในประเภทการขนส่งอื่น จึงเห็นสมควรปรับปรุงข้อกำหนดดังกล่าวเสียใหม่ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) (ณ) และข้อ ๑๐ (๒) (ข) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประดูทางขึ้นลงและประดูเงินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๕

ข้อ ๒ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (ก) มาตรฐาน ๑ (ข) มาตรฐาน ๒ (ก) มาตรฐาน ๒ (ข) มาตรฐาน ๒ (ค) มาตรฐาน ๒ (ง) มาตรฐาน ๓ (ก) มาตรฐาน ๓ (ข) มาตรฐาน ๕ (ก) และมาตรฐาน ๕ (ข) ต้องมีประดูทางขึ้นลงอย่างน้อย ๑ ประดู แต่ไม่เกิน ๒ ประดู และต้องมีประดูเงินอย่างน้อย ๑ ประดู

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (ก) มาตรฐาน ๓ (ข) และมาตรฐาน ๕ (ข) ที่มีประดูทางขึ้นลง ๒ ประดู จะมีประดูเงินตามวรรคหนึ่งหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๓ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (ก) มาตรฐาน ๔ (ข) มาตรฐาน ๔ (ค) มาตรฐาน ๔ (ง) มาตรฐาน ๔ (จ) และมาตรฐาน ๔ (ฉ) ต้องมีประตูทางขึ้นลงที่ชั้นล่างอย่างน้อย ๑ ประตู แต่ไม่เกิน ๒ ประตู และต้องมีประตูฉุกเฉินที่ชั้นบนอย่างน้อย ๑ ประตู และที่ชั้นล่างอย่างน้อย ๑ ประตู

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (จ) และมาตรฐาน ๔ (ฉ) ที่ชั้นล่างมีประตูทางขึ้นลง ๒ ประตู ชั้นล่างจะมีประตูฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๔ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ (ก) และมาตรฐาน ๖ (ข) ต้องมีประตูทางขึ้นลงที่ตอนหน้าอย่างน้อย ๑ ประตู แต่ไม่เกิน ๒ ประตู ที่ตอนท้ายอย่างน้อย ๑ ประตู แต่ไม่เกิน ๒ ประตู และต้องมีประตูฉุกเฉินที่ตอนหน้าอย่างน้อย ๑ ประตู ที่ตอนท้ายอย่างน้อย ๑ ประตู

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ (ข) มีประตูทางขึ้นลงที่ตอนหน้า ๒ ประตู ที่ตอนหน้าจะมีประตูฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้ และในกรณีมีประตูทางขึ้นลงที่ตอนท้าย ๒ ประตู ที่ตอนท้ายจะมีประตูฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕ ประตูทางขึ้นลงต้องมีขนาดทางขึ้นลงกว้างไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร สูงไม่น้อยกว่า ๑.๖๐ เมตร อยู่ที่ด้านซ้ายของตัวรถ และความสูงของพื้นบันไดขั้นต่ำสุดในขณะรถเปล่า ต้องอยู่สูงจากพื้นผิวทางไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ ประตูทางขึ้นลงต้องมีขนาดทางขึ้นลงกว้างไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร สูงไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร อยู่ที่ด้านซ้ายของตัวรถ และความสูงของพื้นบันไดขั้นต่ำสุดในขณะรถเปล่าต้องอยู่สูงจากพื้นผิวทางไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร

ข้อ ๖ รถตามข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ ถ้าบานประตูทางขึ้นลงเป็นบานประตูที่ใช้กลไกควบคุมการปิดเปิดโดยอัตโนมัติ ต้องมีระบบการทำงานของประตูที่สามารถควบคุมให้บานประตูที่กำลังปิด หากกระทบถูกผู้โดยสารหรือสิ่งกีดขวาง บานประตูต้องเปิดออกโดยอัตโนมัติ หรือหากบานประตูหนีบส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายต้องสามารถดึงออกได้โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้โดยสาร หรือมีระบบการทำงานอื่นที่มีความปลอดภัยสำหรับผู้โดยสารตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

รถที่บานประตูทางขึ้นลงมีระบบการทำงานตามวรรคหนึ่ง ต้องมีอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยดังนี้

(๑) สัญญาณไฟกระพริบสีแดง พร้อมทั้งสัญญาณเสียงเตือนแสดงการปิดเปิดของบานประตู บริเวณประตูทางขึ้นลงภายในตัวรถและบริเวณที่ผู้ขับรถสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

(๒) อุปกรณ์ที่สามารถทำให้บานประตูเปิดออกได้ทั้งจากภายในและภายนอกตัวรถโดยสะดวก ในกรณีฉุกเฉินแม้ในขณะที่ระบบดังกล่าวจะทำงานหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๓ ประตูฉุกเฉินต้องมีขนาดทางออกไม่น้อยกว่า ๔๐ × ๑๒๐ เซนติเมตร อยู่ด้านขวาของห้องโดยสารบริเวณกลางตัวรถหรือก่อนไปทางท้ายหรือด้านท้ายรถ และต้องเปิดออกได้ทั้งจากภายในและภายนอกโดยไม่ต้องใช้กุญแจหรือเครื่องมืออื่นใด โดยบานประตูจะเป็นชนิดปิดเปิดแบบใดก็ได้ที่สามารถเปิดออกได้เต็มส่วนกว้างและส่วนสูง และต้องไม่มีสิ่งติดตั้งถาวรกีดขวางทางออกเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินผู้โดยสารสามารถออกได้โดยสะดวก

ในกรณีที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของประตูฉุกเฉินอยู่เหนือล้อหลังขวา ส่วนล่างของประตู ณ ที่ระดับความสูงไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร โดยเริ่มวัดจากพื้นรถจะมีความกว้างของทางออกน้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร แต่ไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ก็ได้

ประตูฉุกเฉินหรือบริเวณใกล้เคียงต้องมีเครื่องหมายข้อความว่า “ประตูฉุกเฉิน” พร้อมด้วยคำอธิบายหรือสัญลักษณ์แสดงวิธีปิดเปิดเป็นภาษาไทยทั้งด้านในและด้านนอกตัวรถ ณ ตำแหน่งที่เห็นชัดเจน

ข้อ ๔ ความในข้อ ๖ ให้ใช้บังคับสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ หมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล ตามระยะเวลาที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทาง ในเส้นทางหมวด ๑ ให้ใช้บังคับเฉพาะกับรถที่จดทะเบียนใหม่ หรือรถที่ยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวถังรถ ตั้งแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป

(๒) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทาง ในเส้นทางหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ศิลปชัย จารุเกษมรัตน์

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก